

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАНДШАФТНА ЕКОЛОГІЯ

Освітньо-наукова програма - бакалавр.

Рівень вибіркової дисципліни: Дисципліни циклу професійної підготовки - варіативна навчальна дисципліна.

Оцінювання: поточне оцінювання – 2 модульних контролю; підсумковий контроль – екзамен.

Викладацький склад: Тимошенко Олена Анатоліївна, к. т. н., доцент кафедри екології та ОНС.

Обсяг: 3 кредити ECTS, 15 тижнів, 2 години на тиждень – аудиторні; 4 години на тиждень – самостійна робота.

Анотація. Навчальна дисципліна «Ландшафтна екологія» є складовою освітньо-професійної програми підготовки спеціальності 101 «Екологія». Дисципліна присвячена причинам і наслідкам просторової різноманітності, тобто критерію того, як частини ландшафту відрізняються одна від одної. Ландшафтна екологія стежить, як просторова структура впливає на достаток організмів ландшафтного рівня, а також за поведінкою і функціонуванням ландшафту в цілому. Це включає вивчення зразка, або внутрішнього порядку ландшафту, в процесі, або безперервній дії функціонування організмів. Ландшафтна екологія також включає геоморфологію, як додаток до моделі і архітектури ландшафтів. Це узагальнення прискорило розвиток ландшафтно-екології, забезпечивши збереження біорізноманітності – нового інструменту оцінки впливу фрагментації природного місця існування на життєдіяльність популяцій. Недавнє зростання ландшафтно-екології пов'язане з розвитком технології географічних інформаційних систем і наявності широкомасштабних даних про природне середовище. Предмет дисципліни – екостани й екоситуації ландшафтних комплексів, вплив ландшафтних екоумов на живі організми (оцінка екоумов і екостанів, прогноз їхніх змін, розробка шляхів їх поліпшення, ландшафтно-екологічне картографування і районування, екологічний моніторинг тощо). Завдання дисципліни «Ландшафтна екологія» – вивчення механізмів взаємодії компонентів геосистеми між собою та впливу людського фактору на розвиток ландшафтних утворень, пошук закономірностей розвитку ландшафтів, природно-територіальних комплексів та геосистем.

Мета дисципліни – засвоєння знань та придбання навичок з проблем ландшафтознавства, екології та охорони ландшафтів з метою зменшення антропогенного навантаження на оточуюче середовище; надання майбутнім фахівцям знань з основ природної організації ландшафтів та процесів їхньої динаміки в умовах антропогенного навантаження.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- теоретичні основи ландшафтознавства;
- принципи класифікації природних і антропогенних ландшафтів;
- методи досліджень в ландшафтній екології;
- вертикальну і горизонтальну структуру геосистем;
- ландшафтно-екологічні фактори;
- показники стійкості геосистем до антропогенних впливів;
- рух природних та техногенних забруднень в різних ландшафтах;
- як читати та будувати карти антропогенних ландшафтів;
- як обчислювати коефіцієнт антропогенного навантаження на певний ландшафт;
- як орієнтуватись у різноманітті екологічних проблем ландшафтів України.

вміти:

- виділити ландшафтно-територіальні структури за різними показниками;
- визначити критерії для типології ландшафту;
- побудувати функціональну карту антропогенних ландшафтів;
- оцінити природний потенціал ландшафтів та їхню стійкість до антропогенних навантажень.

Змістовні модулі дисципліни:

Змістовний модуль 1: Ландшафтна екологія як наука. Предмет дослідження ландшафтної екології. Ландшафтні територіальні структури. Генетико-морфологічна, позиційно динамічна та парагенетична ландшафтні територіальні системи. Басейнова та біоцентрично-сітьова ландшафтно-територіальні системи. Ознайомлення з зональними і інтразональними типами, видами та різновидами ґрунтів. Побудова та розробка ландшафтів. Виділення меж фітоценозів.

Змістовний модуль 2: Геосистеми та їх середовище. Ландшафтно-екологічні ніші. Динамічна ландшафтна екологія. Наукове впорядкування геосистем. Ландшафтно-екологічне прогнозування. Аналіз розповсюдження корінних типів фітоценозів та причин зміни природної рослинності. Складання типової легенди карти природно-територіального комплексу.

Основна література

1. Гуцуляк В. М., Максименко Н. В., Дудар Т. В. Ландшафтна екологія : підруч. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 284 с.
2. Гродзинський Д. М. Основи ландшафтної екології. Київ : Либідь, 2013. 224 с.
3. Давиденко В. А., Білявський Г. О., Арсенюк С. Ю. Ландшафтна екологія. Київ : Лібра, 2007. 280 с.
4. Дончева А. В. Ландшафтна індикація забруднення природного середовища. Москва : Екологія, 1992. 255 с.
5. Соболева Н. П., Язиков Е. Г. Ландшафтоведение: учеб. пособ. Томск : Изд-во Томского госун-та, 2010. 175 с.

6. Чупахин В. М. Основы ландшафтоведения. Москва : Агропромиздат, 2011. 168 с.

Завідувач кафедри _____
(підпис)